

og vore finansielle Kræfter, at gjøre Spring fremad med Udviklingen. Ved disse enkelte Sidebaner vilde man lægge et Baand paa denne Jær og sige: Sag saa fat med. Jeg forstaaer denne Betragtning; men den er ikke videre sund, og Lovgivningsmagten burde have holdt hele denne Jær og Nidjærhed nebe. Men nu siger jeg: De, der gif ind paa det nye System, de levende Mænd der paa Egner, som med mere eller mindre Pengerisiko gif ind paa det nye System, maa ogsaa fuldt ud bære Ansvar for den Maade, hvorpaa de have ledet baade deres egne private Affarer lige over for disse Forretninger og ledet Kommunerne — det være nu Sognekommuners eller Amtskommuners — Anliggender lige over for disse Forhold. Dersom vi vilde indføre den Regel, at man — det være nu Private eller Kommuner — kunde indlade sig paa saadanne Foretagender uden fornøden Overveelse, i den Forventning, at, kniber det, saa træder Staten til, saa vilde vi komme ind paa et begunstige Svindelens paa et Omraade, hvor vi dog hidtil her- tillands have været fri for den, om ikke helt saa dog i det Væsentligste. Den Lov, som her foreligger, er en Lov, der efter min Mening til en vis Grad vil have os til at anerkende Noget, som jeg kalder for et Svindelforetagende. Loven bemyndiger Indenrigsministeren til at give Koncession paa disse Baner; men jeg forstaaer ikke Loven anderledes, end at baade efter Lovens Aand og efter Sagens Natur, maatte det have været Indenrigsministerens Pligt at sige: Skaf først Pengene, Anlægs-kapitalen tilstede, saaledes at der ikke opstaar nogen som helst Kalamitet for Selskabet, som skal anlægge Banen; thi før faae vi ingen Koncession. Men Indenrigsministeriet — jeg veed ikke hvilken Indenrigsminister det var, der gav Koncessionen, derfor siger jeg Indenrigsministeriet — gif ikke denne Vet. Indenrigsministeriet gif ind paa at give Koncessionshaverne de dem efter Loven til- tænkte Begunstigelser, uden at de Vedkommende havde tilvejebragt noget Bevis for at eie de Penge, som de efter Loven skulde bruge. De havde op- taget et Laan paa et meget betydeligt Beløb af Anlægs-kapitalen, og det gjaldt begge Banerne. Denne betydelige Del af hele Anlægssummen have de tilvejebragt paa Tid, saa at Laangivnerne kunde, naar denne Tid var kommen, falde over Selskabet, endog udenfor de almindelige Kredit- regler, og stille det Hele under Kammerens. Man har en Slags Regel paa 3 Mar i Stedet for paa 3 Maaneder, og paa dette Papir, paa dette Laane- bevis anlægger man saa Banerne; det gjælder dem begge. Man anlægger Banerne, efter at man efter Skøn og Leilighed er gaaet omkring til de forskjellige Folks Døre, som syntes at være mest interesserede deri. Kjøb f. Ex. med Nandersba- nen Ost paa, og Enhver vil da kunne se, paa hvilken Maade denne Bane er anlagt. Dersom

Staten skulde have forsynet denne Trekant imel- lem Nanders, Aarhus og Grenaa med en Bane, saa vilde den ikke have anlagt en 14—15 Mils Bane, men den vilde have nytedes med en 7—8; høist 9 Mils Bane, imedens nu de levende Mænd, de Mænd, som have Indflydelse der paa Egner, ved de Forestillinger, som de have kun- net indgive Vedkommende om Renterne og For- delene osv., have faaet Banen lagt saaledes, som de skønnede var bedst passende for dem, hvilket selv- følgerlig ikke har kunnet svare til de Hensyn, som man fra Ministeriets almindelige Standpunkt vilde have taget til Banens Retning og Længde osv. Nu siger man blot: Nu ligger det Hele der, kom nu og ved os. Det er i den Henseende, at jeg kalder det for et Svindelforetagende, men ef- ter min Mening kan Indenrigsministeriets Skyld overfor disse Baner ikke standses derved, at det har tilladt sig at fortolke Loven saaledes, at Ba- nerne kunde bygges paa Regel i Stedet for paa Kontant. Naar jeg ser hen til, hvilke Summer Amtsrådet har maattet gaa i Kaution for, og hvilke Summer Landkommunerne i disse Stræk- ninger af Amtet have maattet udrede — det Sidste, som jeg nævnte, er fket med Amtsrådet's Samtykke, og det Første med Indenrigsministeriets Samtykke, og altsaa forsaavidt, som der ogsaa er givet Sam- tykke til det Sidste af Indenrigsministeriet, er i Grunden hele Historien fket med Indenrigsmini- steriets Billigelse —, saa er det min Overbevis- ning, at, selv om Indenrigsministeren har kunnet gjøre det efter Loven og efter Kommunalloven, saa maa det dog siges, at han har brugt sin Overmyndighed i kommunale Sager paa en efter min Mening høist uheldig Maade. Han har til- ladt Amtsrådet at engagere sig paa denne Maade for enkelte Strækningers Vedkommende, saa at, dersom det skulde komme til at udrede disse Penge — hvad jeg antager det maa komme til, vil der, ved at lægge dem over paa Hartkornet i de fra- liggende Egne af Amtet, komme til at paahvile deres Hartkorn flere Byrder gennem lange Tider for Jernbanestrækninger, som Beboerne af de ved- kommende Dele af Amtet ikke have nogen direkte In- teresse af. Dette bemyndiger Indenrigsministeren et Amtsråd til at gjøre. Vi have ikke forhand- let — ikke det jeg mindes — om denne Sag hverken under de kommunale Love eller ved nogen anden Leilighed, hvoraf det kunde fremgaa, at vi havde forstaaet Indenrigsministerens Bemyndigelse lige overfor Amtsrådene i en saa vid Udstræk- ning, som den høitærede Indenrigsminister har an- vendt den, og det er saa meget vanskelige, saa meget beklageligere og saa meget betænkeligere, som der forud derfor eller samtidig dermed var gaaet Amtsrådet's Billigelse af, at enkelte Sogne- kommuner vare gaaede op til 20—30,000 Kr. som Tilskud til disse Baner (N. P. Jensen: Til 60,000 Kr.) ja maatte, jeg har hørt enkelte sige 60,000 Kr. Saa vidt jeg erindrer fra